

POSTANOWIENIE

Dnia 14 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Lemańska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Dobrowolski

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie z odwołania P. G.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia 16 maja 2023 r.

w przedmiocie odwołania od podziału czynności,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 14 września 2023 r.,

**1. odrzuca wniosek P. G. z 26 czerwca 2023 r.
o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego;**

2. na podstawie art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (t.j. Dz.U. 2021, poz. 269) zawiesza niniejsze postępowanie do czasu rozstrzygnięcia przez Trybunał Konstytucyjny sprawy o sygnaturze P 1/23.

UZASADNIENIE

Uchwałą nr [...] z dnia 16 maja 2023 r. w przedmiocie odwołania od podziału czynności Krajowa Rada Sądownictwa (dalej również: „KRS” lub „Rada”), na podstawie art. 22a § 5 i 6 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 217; dalej: „p.u.s.p.”), oddaliła

odwołanie sędziego Sądu Okręgowego w X. P. G. (dalej: „Odwołujący”) z 28 marca 2023 r. od zarządzenia Prezesa Sądu Okręgowego w X. z 20 marca 2023 r. o zmianie podziału czynności, polegającej na powierzeniu Odwołującemu z dniem 20 marca 2023 r. nowych obowiązków w XV Wydziale Wykonywania Orzeczeń Sądu Okręgowego w X., mającej skutkować (według Odwołującego) istotną zmianą zakresu obowiązków na zasadach odmiennych niż obowiązujących pozostałych sędziów.

Odwołanie od uchwały Rady nr [...], za pośrednictwem KRS oraz bezpośrednio do Sądu Najwyższego, wniósł P. G., zarzucając jej sprzeczność z prawem materialnym, tj.:

1) art. 22a § 1 *in fine* p.u.s.p., poprzez oddalenie odwołania w sprawie podziału czynności, w sytuacji gdy zmieniany zakres czynności nie uwzględnia specjalizacji sędziów w rozpoznawaniu poszczególnych rodzajów spraw, nie zapewnienia właściwego rozmieszczenia sędziów w wydziałach sądu i równomiernego rozłożenia ich obowiązków oraz potrzeby zagwarantowania sprawnego postępowania sądowego;

2) art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. C 202, 2016.) i art. 47 akapit drugi Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz.U. C 326, 2012) w zw. z art. 22a § 5 pkt 1 p.u.s.p., ustanawiającymi zasadę skutecznej ochrony sądowej i prawa do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd, poprzez oddalenie odwołania Odwołującego przez neo-KRS w oparciu o przesłanki o charakterze pozamerytorycznym, niemające swojego umocowania w obowiązujących przepisach prawa.

W związku z podniesionymi zarzutami Odwołujący wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały oraz uchylenie podziału czynności, obowiązującego od 20 marca 2023 r. Wniósł również o rozpoznanie niniejszej sprawy przez Izbę Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego.

Odwołujący w odwołaniu wniósł również o wyłączenie od rozpoznania sprawy, na podstawie art. 49 § 1 k.p.c., osób powołanych na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego za pośrednictwem nowej Krajowej Rady Sądownictwa, tj. ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r.

o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego, sformułowany w odwołaniu, podlega odrzuceniu jako niedopuszczalny.

Wniosek o wyłączenie został bowiem złożony w treści odwołania (pisma wszczynającego sprawę przed Sądem Najwyższym), a zatem jeszcze przed wyznaczeniem składu orzekającego w niniejszym postępowaniu odwoławczym. Tymczasem w uchwale składu siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z 26 lipca 2019 r., I NOZP 1/19, Sąd Najwyższy rozstrzygnął, że wniosek o wyłączenie sędziego niewyznaczonego do rozpoznania sprawy jest niedopuszczalny, przy czym sędzia objęty takim wnioskiem o wyłączenie może zasiadać w składzie sądu rozpoznającego ten wniosek. Stanowi o tym również obecnie art. 53¹ § 1 pkt 3 k.p.c.

Przechodząc do dalszych rozważań, wskazać należy, że zgodnie z art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. sąd może zawiesić postępowanie z urzędu, jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania toczącego się przed Trybunałem Konstytucyjnym albo Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Wprowadzając regulację zawartą w tym artykule, ustawodawca zdecydował się ustanowić wyraźną podstawę zawieszenia postępowania w sytuacji, w której rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania toczącego się przed Trybunałem Konstytucyjnym.

W niniejszym postępowaniu zasadniczy zarzut odwołania dotyczy (wadliwego zdaniem Odwołującego) uznania przez KRS, że w świetle art. 22a § 5 pkt 1 p.u.s.p. – który to przepis został wprost powołany w odwołaniu przez zawodowego pełnomocnika reprezentującego Odwołującego w niniejszej sprawie – Odwołującemu nie przysługiwało prawo do wniesienia odwołania od dokonanej przez Prezesa Sądu Okręgowego w X. w marcu 2023 r. zmiany podziału czynności, polegającej na powierzeniu mu z dniem 20 marca 2023 r. nowych obowiązków w ramach tego samego wydziału (tj. XV Wydziału Wykonywania Orzeczeń), a która to

zmiana została dokonana, zdaniem Odwołującego, z naruszeniem obowiązujących przepisów (tj. bez uwzględnienia specjalizacji Odwołującego, konieczności właściwego rozmieszczenia sędziów, równomiernego rozłożenia obowiązków sędziów i potrzeby zagwarantowania sprawnego postępowania sądowego), i doprowadziła do nieuprawnionego ograniczenia zakresu jego orzekania. Według nowego podziału czynności, przydział służbowy Odwołującego w ramach ww. Wydziału obejmuje bowiem 100% udziału w sprawach, w których orzeczenie zapadło w VIII Wydziale Karnym pod sygn. Kop, w zakresie wykonywania orzeczenia sądu zagranicznego, oraz 100% udziału w sprawach, w których orzeczenie zapadło w jednym z wydziałów cywilnych, rodzinnych, pracy i ubezpieczeń społecznych, gospodarczych, ochrony konkurencji i konsumenta oraz własności intelektualnej. Tymczasem na podstawie dotychczasowego podziału czynności (obowiązującego od 18 stycznia 2023 r.) Odwołujący miał zajmować się rozpoznawaniem spraw w postępowaniu wykonawczym – w wymiarze 100% udziału w sprawach, w których orzeczenie zapadło w VIII Wydziale Karnym oraz w wymiarze 100% udziału w rozpoznawaniu zażaleń poziomych oraz spraw z wykazu Ko uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania.

W myśl powołanego w odwołaniu art. 22a § 5 pkt 1 p.u.s.p., sędziemu nie przysługuje odwołanie do KRS w przypadku dokonania zmiany podziału jego czynności poprzez przeniesienie go do innego wydziału tego samego sądu, jeśli w nowym wydziale rozpoznaje się sprawy z tego samego zakresu co w wydziale, w którym orzekał przed przeniesieniem. Stosownie zaś do art. 22a § 5 pkt 2 p.u.s.p., sędziemu nie przysługuje odwołanie do KRS w przypadku dokonania zmiany podziału jego czynności poprzez powierzenie mu obowiązków w tym samym wydziale na zasadach obowiązujących pozostałych sędziów, w szczególności odwołania przydziału do sekcji lub innej formy specjalizacji.

Na uwagę zasługuje, że obecnie w Trybunale Konstytucyjnym toczy się sprawa o sygn. P 1/23 – zainicjowana zadaniem w sprawie I NKRS 87/22 pytaniem prawnym Sądu Najwyższego z 15 grudnia 2022 r. – w przedmiocie konstytucyjności art. 22a § 5 pkt 1 p.u.s.p. Przy czym istota przedstawionego Trybunałowi Konstytucyjnemu zagadnienia prawnego dotyczy kwestii, czy art. 22a § 5 pkt 1 p.u.s.p. – w zakresie, w jakim nie przewiduje odwołań do Krajowej

Rady Sądownictwa od podziału czynności w sposób skutkujący zmianą zakresu obowiązków sędziego, w szczególności przeniesieniem go do innego wydziału sądu, w którym rozpoznaje się sprawy z tego samego zakresu – jest zgodny z art. 45 ust. 1 oraz z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, że zarówno niniejsza sprawa, jak i postępowanie P 1/23, dotyczą generalnie tego samego problemu prawnego, sprowadzającego się do oceny zagadnienia dopuszczalności odwołania do KRS w okolicznościach przewidzianych w art. 22a § 5 pkt 1 p.u.s.p.

Wprawdzie z formalnego punktu widzenia zakwestionowany w niniejszej sprawie przez Odwołującego nowy podział czynności z marca 2023 r. nie polega w tym przypadku na przeniesieniu go do innego wydziału tego samego sądu, w którym rozpoznaje się sprawy z tego samego zakresu co w wydziale, w którym orzekał przed przeniesieniem (o czym traktuje art. 22a § 5 pkt 1 p.u.s.p.), lecz dotyczy powierzenia Odwołującemu w tym samym wydziale (w tym przypadku XV Wydziale Wykonywania Orzeczeń) nowego zakresu obowiązków (a więc sytuacji określonej w art. 22a § 5 pkt 2 p.u.s.p.). Niemniej podniesienie przez Odwołującego w odwołaniu zarzutu naruszenia art. 22a § 5 pkt 1 p.u.s.p. (zamiast art. 22a § 5 pkt 2 p.u.s.p.) pozwala domniemywać, że zasadniczy zarzut odwołania w niniejszej sprawie sprowadza się właśnie do kwestii, czy w okolicznościach określonych w art. 22a § 5 pkt 1 p.u.s.p. sędziemu przysługuje prawo do wniesienia odwołania.

Powyższa konkluzja wydaje się być tym bardziej uzasadniona, jeśli zważy się, że z udziałem Odwołującego w Sądzie Najwyższym toczy się również sprawa o sygn. I NKRS 130/21, która obecnie jest zawieszona do czasu rozstrzygnięcia przez Trybunał Konstytucyjny sprawy P 1/23 (a która to okoliczność znana jest Sądowi Najwyższemu rozpoznającemu niniejszą sprawę z urzędu). Przy czym wymaga podkreślenia, że powołana sprawa I NKRS 130/21 dotyczy odwołania Sędziego Sądu Okręgowego w X. P. G. od uchwały KRS nr [...] z dnia 9 września 2021 r. w przedmiocie umorzenia postępowania w sprawie jego odwołania od zmiany podziału czynności. Przedmiotową uchwałą KRS, na podstawie art. 41 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. 2021, poz.

269; dalej: „u.KRS”) w zw. z art. 22a § 5 i 6 p.u.s.p., umorzyła postępowanie w sprawie z jego odwołania od zarządzenia Prezesa Sądu Okręgowego w X. z 28 maja 2021 r. o zmianie podziału czynności, skutkującej przeniesieniem Odwołującego z XII Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w X. do wykonywania czynności właśnie w XV Wydziale Wykonywania Orzeczeń Sądu Okręgowego w X. W postępowaniu I NKRS 130/21 Odwołujący podnosi przy tym, że rozpoznawane w XV Wydziale Wykonywania Orzeczeń sprawy nie dotyczą tego samego zakresu co sprawy rozpoznawane w XII Wydziale Karnym Sądu Okręgowego w X. Zasadniczy zarzut odwołania wniesionego w sprawie I NKRS 130/21 dotyczy zaś (wadliwego zdaniem Odwołującego) uznania przez KRS, że w świetle art. 22a § 5 pkt 1 p.u.s.p. Odwołującemu nie przysługiwało prawo do wniesienia odwołania od dokonanej przez Prezesa Sądu Okręgowego w X. w maju 2021 r. zmiany podziału czynności.

Mając na uwadze całokształt powyższych okoliczności, a w szczególności fakt, że niniejsza sprawa jest w istocie jedynie kontynuacją sprawy I NKRS 130/21 – w tym znaczeniu, że niniejsza sprawa dotyczy jedynie dokonanej zmiany zakresu obowiązków Odwołującego w ramach orzekania przez niego w XV Wydziale Wykonywania Orzeczeń Sądu Okręgowego w X., podstawowym zaś problemem jest kwestia, czy Odwołującemu w ogóle przysługiwało odwołanie od podziału czynności, skutkującej przeniesieniem go do tego właśnie wydziału (XV Wydziału Wykonywania Orzeczeń) z XII Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w X. (a co podlega badaniu w sprawie I NKRS 130/21) – Sąd Najwyższy nie ma wątpliwości, że zachodzi w istocie tożsamość zagadnień prawnych, stanowiących przedmiot oceny w niniejszym postępowaniu oraz w sprawie P 1/23, toczącej się przed Trybunałem Konstytucyjnym.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy uznał, że zachodzi podstawa do zawieszenia sprawy I NKRS 50/23. Jak już bowiem wskazano, wprowadzie z formalnego punktu widzenia zakwestionowany w niniejszej sprawie przez Odwołującego nowy podział czynności nie dotyczy przeniesienia go do innego wydziału tego samego sądu, w którym rozpoznaje się sprawy z tego samego zakresu co w wydziale, w którym orzekał przed przeniesieniem (o czym traktuje art. 22a § 5 pkt 1 p.u.s.p.), niemniej jednak to właśnie kwestia dopuszczalności odwołania w okolicznościach określonych w art. 22a § 5 pkt 1 p.u.s.p.

stanowi główny zarzut Odwołującego w niniejszej sprawie. Z przedstawionych wyżej względów należy uznać, że rozstrzygnięcie niniejszej sprawy zależy od wyniku ww. postępowania toczącego się aktualnie przed Trybunałem Konstytucyjnym pod sygn. P 1/23.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 177 § 1 pkt 3 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS, orzekł jak w pkt 2 sentencji.

O odrzuceniu wniosku o wyłączenie sędziów Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 53¹ § 1 pkt 3¹ w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS.

(k.b.)

[ms]